

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ประกาศกรมโรงงานอุตสาหกรรม

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการให้ความเห็นชอบในการตรวจสอบภายในหม้อน้ำทุกระยะเวลา

สำนักงาน เกินกว่า ๑ ปี แต่ไม่เกิน ๕ ปี ต่อการตรวจสอบหนึ่งครั้ง

พ.ศ. ๒๕๕๙

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์และวิธีการให้ความเห็นชอบในการตรวจสอบภายในหม้อน้ำ ทุกระยะเวลาเกินกว่า ๑ ปี แต่ไม่เกิน ๕ ปี ต่อการตรวจสอบหนึ่งครั้ง เพื่อให้สอดคล้องต่อการปฏิบัติและการกำกับดูแลเกี่ยวกับมาตรฐานความปลอดภัย อาศัยความในข้อ ๑๘ แห่งประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง มาตรการความปลอดภัยเกี่ยวกับหม้อน้ำและหม้อต้มที่ใช้ของเหลวเป็นสื่อ นำความร้อน พ.ศ. ๒๕๔๙ ซึ่งแก้ไขโดยประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง มาตรการความปลอดภัยเกี่ยวกับหม้อน้ำและหม้อต้มที่ใช้ของเหลวเป็นสื่อ นำความร้อน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรมจึงออกประกาศไว้ ดังนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกรมโรงงานอุตสาหกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการให้ความเห็นชอบในการตรวจสอบภายในหม้อน้ำทุกระยะเวลาเกินกว่า ๑ ปี แต่ไม่เกิน ๕ ปี ต่อการตรวจสอบหนึ่งครั้ง พ.ศ. ๒๕๕๙”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกประกาศกรมโรงงานอุตสาหกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการให้ความเห็นชอบในการตรวจสอบภายในหม้อน้ำทุกระยะเวลาเกินกว่า ๑ ปี แต่ไม่เกิน ๕ ปี ต่อการตรวจสอบหนึ่งครั้ง พ.ศ. ๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๕

ข้อ ๓ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๔ หม้อน้ำที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมจะให้ความเห็นชอบในการตรวจสอบภายในหม้อน้ำทุกระยะเวลาเกินกว่า ๑ ปี แต่ไม่เกิน ๕ ปี ต่อการตรวจสอบหนึ่งครั้ง ได้แก่หม้อน้ำดังต่อไปนี้

(๑) หม้อน้ำแบบท่อน้ำที่มีอัตราการผลิตไอน้ำตั้งแต่ ๒๐ ตันต่อชั่วโมงขึ้นไป

(๒) หม้อน้ำที่ใช้ความร้อนจากกระบวนการผลิต (Process Boiler หรือ Process Steam Generator) ทุกอัตราการผลิตไอน้ำ โดยหากหม้อน้ำดังกล่าวหยุดการใช้งานจะทำให้กระบวนการผลิตไม่สามารถทำงานอย่างต่อเนื่องได้

ข้อ ๕ หม้อน้ำที่จะให้กรมโรงงานอุตสาหกรรมเห็นชอบตามข้อ ๔ จะต้องเป็นหม้อน้ำที่มีหลักฐานเอกสารและมีการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ต้องมีหลักฐานการออกแบบโครงสร้าง การคำนวณ การสร้างหรือการประกอบ และการตรวจสอบที่ได้รับการรับรองตามมาตรฐาน ได้แก่ ASME, JIS, EN, ISO หรือตามที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมยอมรับ

(๒) มีการติดตั้งอุปกรณ์ตรวจวัด อุปกรณ์ความปลอดภัยและระบบป้องกันอันตราย สำหรับหม้อน้ำตามมาตรฐาน ได้แก่ ASME, JIS, EN, ISO หรือตามที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมยอมรับ และมีหลักฐานการสอบเทียบ (Calibration) ตามระบบรับรองคุณภาพ

(๓) มีการตรวจวิเคราะห์และปรับปรุงคุณสมบัติของน้ำป้อนเข้าหม้อน้ำและน้ำ ภายในหม้อน้ำให้เป็นไปตามมาตรฐาน ได้แก่ ASME, JIS, EN, ISO หรือตามที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมยอมรับโดยต้องมีการตรวจสอบทุกวัน

ยกเว้นหม้อน้ำแบบท่อน้ำตาม (๑) ของข้อ ๔ น้ำป้อนเข้าหม้อน้ำและน้ำภายในหม้อน้ำ เฉพาะค่าตัวแปรความเป็นกรด - ด่าง (pH) และค่าการนำไฟฟ้า (electric conductivity) ให้มีการตรวจวิเคราะห์และบันทึกผลแบบต่อเนื่อง

(๔) มีเอกสารรับรองความปลอดภัยในการใช้หม้อน้ำ โดยวิศวกรมีการรับรองความปลอดภัยตามระยะเวลาที่ขอความเห็นชอบ และการตรวจรับรองความปลอดภัยครั้งสุดท้ายต้องไม่เกิน ๑ ปี พร้อมแนบเอกสารความเห็นของวิศวกรผู้ตรวจสอบ กรณีไม่อาจดำเนินการตามข้อนี้ ให้ขอความเห็นชอบจากกรมโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อพิจารณาเห็นชอบ

(๕) มีระบบควบคุมและบันทึกเหตุการณ์ที่ผิดปกติระหว่างการเดินเครื่องของหม้อน้ำ ด้วยคอมพิวเตอร์ หรือ Programmable Logic Controller (PLC) อย่างน้อยต้องแสดงค่าความดัน และอุณหภูมิของการใช้งาน โดยสามารถแสดงข้อมูลย้อนหลังได้ไม่น้อยกว่า ๑ ปี นับแต่วันที่ขออนุญาต

(๖) มีแผนงานและรายงานการบำรุงรักษาหม้อน้ำเชิงป้องกัน พร้อมรายงานสรุปข้อบกพร่องสาเหตุและวิธีการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งรับรองโดยวิศวกรควบคุมและอำนวยการใช้หม้อน้ำ

(๗) กรณีที่ยื่นขอขยายระยะเวลาในการตรวจสอบภายในหม้อน้ำเกินกว่า ๓ ปี ต้องมีการประเมินอายุการใช้งานที่เหลือ (Remaining Life Assessment) ของหม้อน้ำตามวิธีการที่ได้มาตรฐานและโดยหน่วยงานที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมเห็นชอบ ทั้งนี้ อายุการใช้งานที่เหลือต้องไม่น้อยกว่า ๒ เท่าของระยะเวลายื่นขอ

ข้อ ๖ ผู้ประกอบกิจการโรงงานที่จะขอความเห็นชอบในการตรวจสอบภายในหม้อน้ำ ทุกระยะเวลาเกินกว่า ๑ ปี แต่ไม่เกิน ๕ ปี ต่อการตรวจสอบหนึ่งครั้ง ต้องมีแผนการฝึกอบรมทบทวน หรือการพัฒนาความรู้ผู้ควบคุมหม้อน้ำในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหม้อน้ำ ได้แก่ กฎหมาย มาตรฐาน เทคโนโลยี ความปลอดภัย สิ่งแวดล้อม หรือพลังงาน ไม่น้อยกว่า ๖ ชั่วโมงต่อคนต่อปี โดยผู้ให้การฝึกอบรมต้องมีคุณวุฒิระดับปริญญาตรีขึ้นไปและมีประสบการณ์ ในเรื่องที่ทำให้การฝึกอบรมอย่างน้อย ๗ ปี หรือได้รับการฝึกอบรมจากหน่วยงานที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมเห็นชอบยื่นมาพร้อมกับคำขอ

ข้อ ๗ สำหรับการประกอบกิจการโรงงานปิโตรเคมี โรงกลั่นน้ำมันปิโตรเลียมและโรงแยกก๊าซธรรมชาติที่มีการใช้หม้อน้ำที่ได้รับความร้อนจากกระบวนการผลิต (Process Boiler หรือ Process Steam Generator) ตาม (๒) ของข้อ ๔ ให้ตรวจสอบตามแผนงานที่โรงงานกำหนด แต่ไม่เกิน ๕ ปี ต่อการตรวจสอบหนึ่งครั้ง ทั้งนี้ ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามข้อ ๕ (๑) ถึง (๗)

ข้อ ๘ ผู้ประกอบกิจการโรงงานที่ประสงค์จะขอความเห็นชอบในการตรวจสอบภายในหม้อน้ำทุกระยะเวลาเกินกว่า ๑ ปี แต่ไม่เกิน ๕ ปี ต่อการตรวจสอบหนึ่งครั้ง ให้ยื่นคำขอต่อสำนักเทคโนโลยีความปลอดภัย กรมโรงงานอุตสาหกรรม ตามแบบ สปภ.๑ - ๒๖ ที่แนบท้ายประกาศนี้

ข้อ ๙ หนังสือเห็นชอบในการตรวจสอบภายในหม้อน้ำ ทุกระยะเวลาเกินกว่า ๑ ปี แต่ไม่เกิน ๕ ปี ต่อการตรวจสอบหนึ่งครั้ง ให้เป็นไปตามแบบ สปภ.๑ - ๒๗ ที่แนบท้ายประกาศนี้โดยระยะเวลาสูงสุดต่อการตรวจสอบภายในหม้อน้ำหนึ่งครั้ง ให้เป็นดังนี้

(๑) หม้อน้ำที่ใช้เชื้อเพลิงแข็ง ให้มีการตรวจสอบภายในหม้อน้ำทุกระยะเวลาสูงสุดไม่เกิน ๓ ปี

(๒) หม้อน้ำที่ใช้เชื้อเพลิงเหลวหรือเชื้อเพลิงก๊าซหรือใช้ความร้อนจากก๊าซร้อน หรือความร้อนจากกระบวนการผลิต ให้มีการตรวจสอบภายในหม้อน้ำทุกระยะเวลาสูงสุดไม่เกิน ๕ ปี

ข้อ ๑๐ ผู้ประกอบกิจการโรงงานที่ได้รับความเห็นชอบในการตรวจสอบภายในหม้อน้ำทุกระยะเวลาเกินกว่า ๑ ปี แต่ไม่เกิน ๕ ปี ต่อการตรวจสอบหนึ่งครั้ง ต้องจัดทำรายงานส่งให้สำนักเทคโนโลยีความปลอดภัย กรมโรงงานอุตสาหกรรมอย่างน้อยปีละครั้ง โดยการจัดทำรายงานอย่างน้อยต้องประกอบด้วยรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(๑) รายงานสรุปเปรียบเทียบคุณสมบัติของน้ำป้อนและน้ำภายในหม้อน้ำระหว่างค่าตามมาตรฐาน ได้แก่ ASME, JIS, EN, ISO หรือตามที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมยอมรับ ค่าควบคุมที่โรงงานกำหนดและค่าจากการตรวจวิเคราะห์คุณสมบัติน้ำสำหรับหม้อน้ำแต่ละเครื่อง โดยแสดงเป็นกราฟ

(๒) รายงานการตรวจสอบภายนอกหม้อน้ำและตรวจสอบการทำงานของระบบควบคุมและอุปกรณ์ความปลอดภัยสำหรับหม้อน้ำแต่ละเครื่อง ตามแบบ สปภ.๑ - ๒๘ ที่แนบท้ายประกาศนี้

(๓) รายงานการบำรุงรักษาหม้อน้ำเชิงป้องกันพร้อมรายงานสรุปข้อบกพร่องสาเหตุและวิธีการปรับปรุงแก้ไขสำหรับหม้อน้ำแต่ละเครื่อง ซึ่งรับรองโดยวิศวกรควบคุมและอำนวยความสะดวกหม้อน้ำ

(๔) ประวัติและแผนการฝึกอบรมทบทวนหรือการพัฒนาความรู้ผู้ควบคุมหม้อน้ำ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหม้อน้ำ ได้แก่ กฎหมาย มาตรฐาน เทคโนโลยี ความปลอดภัย สิ่งแวดล้อม หรือพลังงานไม่น้อยกว่า ๖ ชั่วโมงต่อคนต่อปี

ข้อ ๑๑ คำขอความเห็นชอบในการตรวจสอบภายในหม้อน้ำ ทุกระยะเวลาเกินกว่า ๑ ปี แต่ไม่เกิน ๕ ปี ต่อการตรวจสอบหนึ่งครั้ง ที่ผู้ประกอบกิจการโรงงานได้ยื่นไว้และยังอยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักเทคโนโลยีความปลอดภัย กรมโรงงานอุตสาหกรรม ในวันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับให้ถือว่าเป็นคำขอตามประกาศนี้โดยอนุโลม ในกรณีที่คำขอดังกล่าวไม่เป็นไปตามประกาศนี้ อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรมหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรมมอบหมายมีอำนาจสั่งให้แก้ไขเพิ่มเติมหรือจัดส่งเอกสารหรือข้อเท็จจริงเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็น เพื่อให้เป็นไปตามประกาศนี้

ข้อ ๑๒ อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรมหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรมมอบหมายสามารถยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงความเห็นชอบในการตรวจสอบภายในหม้อน้ำ ทุก
ระยะเวลาเกินกว่า ๑ ปี แต่ไม่เกิน ๕ ปี ต่อการตรวจสอบหนึ่งครั้ง ในกรณีต่อไปนี้

(๑) ผู้ประกอบกิจการโรงงานฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศนี้ หรือไม่ปฏิบัติตาม
ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของหม้อน้ำ

(๒) หม้อน้ำที่ได้รับความเห็นชอบในการตรวจสอบภายในหม้อน้ำ ทุกระยะเวลาเกิน
กว่า ๑ ปี แต่ไม่เกิน ๕ ปี ต่อการตรวจสอบหนึ่งครั้ง มีการเกิดอุบัติเหตุร้ายแรง หรือตรวจพบการ
ชำรุดของโครงสร้างรับความดันซึ่งอาจเป็นเหตุให้เกิดอุบัติเหตุร้ายแรง

(๓) พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะและรูปแบบการใ้
งานหม้อน้ำซึ่งมีผลทำให้ความเสี่ยงของหม้อน้ำสูงขึ้นและไม่เป็นไปตามเกณฑ์ระยะเวลาสูงสุดสำหรับ
การตรวจสอบภายในหม้อน้ำแต่ละครั้งที่กำหนดไว้

ข้อ ๑๓ หม้อน้ำขนาดอัตราการผลิตไอน้ำตั้งแต่ ๒๐ ตันต่อชั่วโมงขึ้นไป ที่เคยได้รับ
หนังสือเห็นชอบในการตรวจสอบความปลอดภัยในการใช้งานทุกระยะเวลา เกินกว่า ๑ ปี แต่ไม่
เกิน ๕ ปี จากกรมโรงงานอุตสาหกรรม ก่อนวันที่ประกาศนี้มีผลบังคับใช้ ให้หนังสือเห็นชอบดังกล่าว
ยังคงใช้ได้ต่อไปตามระยะเวลาที่กำหนดเมื่ออายุหนังสือเห็นชอบดังกล่าวสิ้นสุดลง และผู้ประกอบ
กิจการโรงงานประสงค์จะขอตรวจสอบภายในหม้อน้ำทุกระยะเวลาเกินกว่า ๑ ปี แต่ไม่เกิน ๕ ปี ต่อ
การตรวจสอบหนึ่งครั้งให้ดำเนินการตามประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙

มงคล พิฤกษ์วัฒนา

อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม

